

Тисяча паперових журавликів Садако

Автор: Сасакі Масахіро

(Старший брат Сасакі Садако)

<<За викладачами лишається право інтерпретації історії з метою полегшення її сприйняття учнями різних вікових категорій.>>

<<Вступ>>

Пам'ятник, який називають «Пам'ятником миру» і знаходиться у Парку Миру в місті Хіросіма, побудований на честь моєї молодшої сестри - Сасакі Садако. Наша родина більше ніж 70 років тому, в 1945 році, постраждала від атомного бомбардування міста Хіросіма.

Атомна бомба, яка була скинута на місто, вважається першою в історії людства ядерною зброєю, застосованою на практиці. Сила вибуху дорівнювала вибуху порохової вибухівки вагою 16 тис. тон. Та жах ядерної зброї полягає не тільки у руйнації під час вибуху. Страшніше те, що багато людей втратили своє життя через гостру променеву хворобу, яку спровокувала велика кількість радіації. Навіть ті, кому пощастило вижити після бомбардування Хіросіми і під час війни, змушені були пронести крізь все життя страх захворіти на лейкемію або інші види онкологічних хвороб (раку), так як радіаційне опромінення завжди має свої наслідки. Моя сестра Садако захворіла на лейкемію (рак крові), коли вона навчалась у шостому класі. Садако мужньо трималася, не скаржилася на біль, а лише день за днем складала паперових журавликів з молитвами у своєму серці. На жаль, Садако не прожила й одного року після встановлення діагнозу. Їй було лише 12 років.

Садако - не єдина дитина, яка загинула внаслідок радіаційного опромінення, спричиненого ядерною зброєю. І хоча пам'ятник миру був побудований саме Садако, він уособлює всіх дітей, які загинули внаслідок атомного бомбардування. Слова, викарбувані на пам'ятнику, говорять: «Це наш виклик. Це наша молитва. Заради миру в цілому світі» .

6-е серпня 1945 року - це день, коли на Хіросімі була скинута атомна бомба.

Ця бомба знищила все місто. Вибух відбувся на відстані 600 метрів від землі і просто виніс у повітря все, що було на її поверхні. Яскраве світло вмить поглинуло все місто і пролунав жахливий вибух. У радіусі двох кілометрів від епіцентру вибуху всі дерев'яні будинки вигоріли вщент за лічені хвилини. Людей, які в той час перебували у своїх оселях, настигла теплова хвиля. Велика кількість населення загинула від численних опіків, перетворившись на вугілля. Багатьох, хто лишився під завалами будинків, поглинуло полум'я, яке лютувало у місті. Кількість загиблих від атомної бомби склала за різними даними від 90тис. до 160тис. людей. На той момент у Хіросімі проживало приблизно 350 тис. людей. Це була трагедія небачених масштабів.

Коли Садако навчалася у шостому класі, тобто через 10 років після трагедії 1945 – ого року, під час якої дівчинка знаходилася в 1.6 км. від епіцентру вибуху, ми помітили перші зміни в її здоров'ї. На той час вже дуже багато людей померло від хвороб, причиною яких були наслідки вибуху. Серед загиблих були не тільки ті люди, які отримали велику дозу опромінення і померли в момент вибуху, але й через декілька років після трагедії люди продовжували хворіти на такі захворювання, як лейкемія та катаракта (захворювання очей). Такі симптоми вказували на променеви хворобу. Люди на той час не володіли глибокими знаннями щодо наслідків радіаційного опромінення, але знали, що і дорослі, і діти можуть захворіти на так звану променеви хворобу.

19 лютого 1955 року батько повіз Садако на обстеження до лікарні.
(Можливо, це все ж таки помилка...)

Але марно було сподіватися. Було виявлено, що кількість лейкоцитів у крові досягла 44 тисяч, це значно перевищувало норму (нормою вважається кількість від 3500-9000). Нам порадили госпіталізувати Садако до лікарні Червоного Хреста, де перебувало багато постраждалих від променевої хвороби.

Після того, як Садако потрапила до лікарні, кожного дня їй робили уколи. Лікар говорив : «Щоб одужати, треба потерпіти», і дівчинка, дослухаючись до його слів, мужньо терпіла біль від уколів. Стан Садако був нестабільним, інколи лейкоцити піднімалися навіть до 60 тисяч, тоді вона почувалася знесиленою, коли ж показники лейкоцитів падали, самопочуття покращувалося.

В один із таких днів Садако розмовляла з медсестрою в ординаторській. Говорили про буденні речі: з ким Садако гралася, в яку гру тощо. І ось раптом пролунав дзвоник. Це був сигнал. Хтось потребував допомоги медсестри.

- Я піду подивлюся, а ти, Садако, лишайся за старшу.

- Добре.

Дівчинка, як зазвичай, виконувала свої обов'язки. Погляд Садако зупинився на амбулаторних картах пацієнтів. Серед тих історій хвороб була історія і самої Садако.

(Цікаво, а що написано в моїй історії...)

Садако обережно витягла свою картку і, розгорнувши, побачила не зовсім зрозумілу їй картину. Більшість тексту складали незрозумілі позначки, схожі на англійські літери, і серед них – результати дослідження крові. Садако автоматично піднесла ближче клаптик паперу, на якому її хвороба була розписана у цифрах. На момент госпіталізації кількість лейкоцитів досягала 40-50 тисяч. Садако нашвидкуруч переписала і повернула картку на місце. Незабаром повернулася і медсестра.

- Дякую за допомогу, Садако

- Я повернуся до своєї кімнати.

Повернувшись до своєї палати і закутавшись у ковдру, дівчинка знову повернулася до читання свого діагнозу. 50 тисяч лейкоцитів – це, напевно, дуже багато. Садако вкотре почала хвилюватися через зміни у своєму організмі.

Дівчинка продовжувала спостерігати і переписувати кількість лейкоцитів, ховаючи їх під своїм ліжком.

Згодом у Садако виявили і рак шкіри на початковій стадії, а на кінцівках почали з'являтися блідо-фіолетові цяточки. Вона намагалася приховати ці дивні цяточки під бинтами. Слабкість та біль у суглобах перешкождали вільному рухові. Саме біль у суглобах та кістках, а не біль у м'язах, свідчили про страшне захворювання. Біль ставав все нестерпнішим, він змучував організм.

Хвилювання зростало разом із кількістю незрозумілих цяточок на шкірі, а біль в усьому тілі тільки посилювався. Але це не зламало дівчинку, вона продовжувала посміхатися крізь нестерпний біль та переживання..

Червень місяць. Лікування триває. Лікарі змушені були вдатися до переливання крові. Покращень не було, стан Садако був незадовільним. Кількість лейкоцитів залишалася такою самою. Рак шкіри на лівій стороні грудей збільшувався, цяточок ставало так багато, що приховати їх вже було неможливо. Ніхто не насмілювався Садако відкрити назву цієї незрозумілої для неї хвороби, але згодом вона, без сумніву, й сама почала здогадуватися, що за хвороба її так змучила.

Вона продовжувала тишком переписувати результати аналізів в ординаторській. Садако вичікувала слушний момент, коли папірець з аналізами потрапить їй до рук, а доти, поки медсестри не розходилися, вона вчилася, розмовляла з ними. В один із таких днів Садако стала випадковим свідком розмови про її «товариша по нещастю».

- Якщо кількість лейкоцитів перевищить 100 тисяч, пацієнт помре.

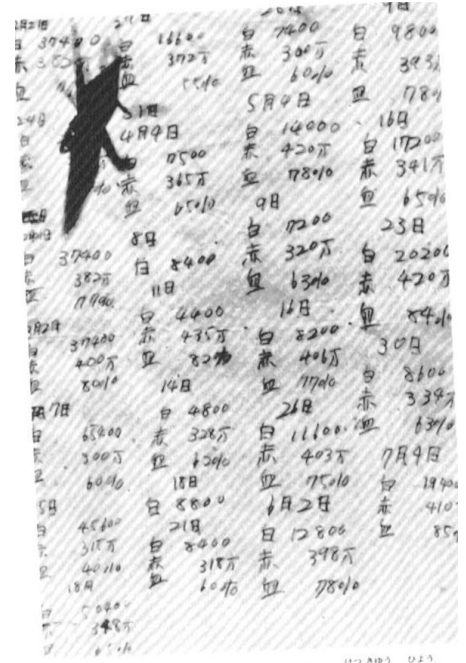
І хоча дівчинка не чула всієї розмови, слова про 100 тисяч лейкоцитів і смерть закарбувалися в її пам'яті.

В останніх числах липня Садако все ще продовжувала відвідувати ординаторську. Її метою стала власна амбулаторна картка. І все було як зазвичай. Дзвінок. Медсестра поспішає до палати. Садако лишається за старшу. Нашвидкуруч переписує результати аналізів.

20 червня - кількість лейкоцитів 8 тис. 600

4 липня - кількість лейкоцитів 19 тис.400

Коли Садако госпіталізували, кількість лейкоцитів навіть досягала і 50 тисяч, але на даний момент коливалася в межах 10 тисяч. Але стан різко погіршувався, її почало все частіше нудити, турбував сильний пронос і з'явилося розуміння, що хвороба не відступить. «Кількість лейкоцитів, напевно, зростає», - з цією думкою Садако вкотре розгорнула історію хвороби, і цього разу результати були приголомшливими.

The image shows a handwritten medical chart with a large black silhouette of a bird, possibly a crane, drawn over it. The chart contains columns of numbers and text, likely representing blood test results (leukocytes, hemoglobin, etc.) over time. The text is written in a cursive, handwritten style. The numbers include values like 1660, 3720, 1510, 5800, 14000, 17200, 17800, 3410, 6500, 7200, 20200, 4200, 6300, 8400, 3000, 8100, 3300, 6300, 4000, 7700, 8100, 3300, 4000, 7700, 1900, 410, 850, 3980, 7800, 5000, 3980, 6500.

18-е липня- кількість лейкоцитів складала 108 тис.400

Садако розгубилася, аналізи вислизнули з безсилої руки, але, оговтавшись, похапцем все підбрала і ще раз поглянула на страшну цифру, щоб упевнитися, що вона все правильно зрозуміла. Цього разу дівчинка не переписала цифри, а тихенько поклала всі документи на місце. Не дочекавшись приходу медсестри, вона повернулася до своєї палати. Заховавши лист з записами під ліжком, Садако з цієї миті більше нічого туди не записувала.

Ще 3 червня Садако отримала паперових журавликів. Таких журавликів доставили до лікарні Червоного Хреста і рознесли в усі палати. Звичайно ж, такі журавлики долетіли і до Садако.

- Тату, ось паперові журавлики.

Демонструючи батьку різнокольорових пташок, дівчинка запитала:

- Цікаво, а чому саме журавлики?

Батько відповів Садако, яка не зводила очей з паперового птаха, що саме журавлик на своїх крилах може принести надію на одужання.

- Справді?

- З давніх давен існує повір'я, що 1000 паперових журавликів здійснюють будь-яке бажання.

- Невже!?

Батькове пояснення вмить запалило очі дівчинки.

Натхненна цією історією, Садако почала складати журавликів. Кольорового паперу було мало, до того ж грошей не вистачало, тому Садако використовувала всі можливі підручні матеріали: обгортки від цукерок та ліків, сріблястий папір для рентгенівських плівок тощо. Невдовзі всі в лікарні довідалися про дівчинку, яка знаходила папір звідусіль і складала пташок орігами.

- Садако, ось папір для тебе, - казали люди, приносячи дівчинці такі потрібні листочки.

Завдяки такій допомозі, проблем з пошуком матеріалу більше не було. Червоні журавлики народжувалися з обгортки від ліків, сріблясті - з конвертиків, у яких зберігалися рентгенівські знімки. Подальшою долею яскравих птахів було об'єднатися в зграю по 50 і на ланцюжку здійнятися в простір палати. Ця діяльність цілком поглинула Садако.

До середини серпня кількість журавликів досягла майже тисячі, але дівчинка не полишала свою роботу.

В цей час її стан здоров'я різко погіршився. І хоча Садако ледь могла піднятися, щоб сісти на ліжку, вона продовжувала складати журавликів лежачи. Це була майже ювелірна робота, деякі пташечки за розміром були меншими ніж монетки. Пальчики Садако вже погано рухалися і на допомогу приходила голка.

В вересні Садако ставало все гірше і гірше з кожним днем. Рак шкіри, що в травні ще був з розміром в великий палець, в вересні поширився на всю ліву сторону живота. Сил у Садако ставало все менше, вона все більше худла і при цьому її тілу було важко рухатися.

Батьки мушили заробляти на лікування. Через це вони не могли лишатися у лікарні на ніч. На початку вересня мати Садако якимось лишилася з дочкою.

- Садако, я допоможу тобі розчесати волосся.

В той вечір мати розчісувала волосся дівчинки гребінцем, як завжди, розділивши його на три частини. Перед тим, як дочка потрапила до лікарні, вона часто так робила. Мати розчісувала волосся Садако, а в пам'яті спливали спогади, коли донька була здоровою дитиною. А зараз з кожним рухом гребінця на підлогу падали пасма волосся дівчинки. І знову нахлинули спогади тих щасливих днів, коли мама за традицією допомагала Садако впоратися з волоссям.

Наступного дня, коли мати збиралася повертатися додому, Садако

схвильовано звернулася до неї..

- Мамо, в нас є ще молодший братик і сестричка, тобі не обов'язково навідувати мене, - з цими словами Садако проводжала маму до ліфта, кульгаючи на хвору ногу. Двері ліфта відчинилися, мама зайшла до кабіни, а з очей дівчинки почали котитися великі сльози.

- Мамо!!!

Мати Садако притримала двері ліфту і, підійшовши до дочки, міцно її обійняла.

- Якщо Садако буде плакати, мама не зможе повернутися додому!!!

Так, обійнявшись в коридорі, плакали мама з дочкою.

Це був перший і останній раз, коли Садако плакала на очах у рідних, перебуваючи у лікарні.

На початку жовтня було зрозуміло, що стан дівчинки став ще гіршим. У жовтневій історії хвороби було записано: головний біль, відсутність апетиту, безсоння, нестерпний біль під лівим коліном, температура тіла коливається в межах 40 градусів. Садако намагалася триматися, як могла, щоб не засмучувати батьків, хоча лікар їм пояснював, що у неї нестерпний біль у суглобах.

Під час вечері Садако нічого не їла, мовчки чекала батьків. Самостійно вправлятися з виделкою було дуже важко, не говорячи вже про те, який нестерпний біль Садако відчувала при пережовуванні їжі.

У розмові з батьками лікар сказав, що життя згасає, лишилося вже недовго. В той самий час ми отримали пропозицію від комітету, який досліджував вплив радіації на організм людини, надати дозвіл на розтин тіла Садако після її смерті. Але думка про те, що навіть після смерті тіло Садако буде понівечено скальпелем, була нестерпною, тому батько не зміг на таке погодитися...

І ось той страшний день настав.

О 8 годині ранку 25-ого жовтня мама зателефонувала татові з лікарні.

- Садако... Садако...

Батько все зрозумів без слів. Стан Садако був критичним. Поклавши слухавку, батько, не чекаючи, сів у таксі і поспішив до лікарні. До палати я прибув одразу ж за батьком, а молодшого брата та сестру привезла до лікарні їх вчителька.

Батько побачив Садако, змучену смертельною хворобою. Ось і прийшов той жахливий момент. Тато, ледь стримуючи сльози, притулився щокою до обличчя дівчинки і запитав:

- Садако, тобі не боляче?

Садако лагідно посміхнулась, покачала головою і відповіла:

- Тату, лікар сьогодні тільки оглянув мій живіт, нічого не робив.

Садако схвилювала незвична поведінка лікаря. А батько, щоб якось заспокоїти дочку, підійшов до лікаря і попросив:

- Лікарю, зробіть, будь ласка, знеболювальний укол.

Лікар покачав головою.

- На жаль, ми вже нічим не зарадимо.

Батько наполягав:

- Будь ласка, заради Садако. Щоб вона не хвилювалася.

Лікар наказав медсестрі підготувати укол. Лікар ввів морфій. Враз на обличчі Садако з'явився спокій.

Мати плакала, тримаючи дівчинку за руку.

- Все добре, матусю, не плач, - говорила Садако ледь чутно.

Навіть в той момент, коли життя покидало Садако, їй боляче було дивитися на страждання матері.

Батько, розуміючи, що лишилося недовго, запитав у дочки:

- Може, тобі чогось хотілося б з'їсти?

- Хочеться чядзуке, рис, политий чаєм.

Батько приготував чядзуке і, перевіrivши, чи не занадто гаряче, почав потрошку годувати Садако.

- Смачно,- прошепотіла Садако.

Поївши, дівчинка ледь помітно затримавла подих і промовила:

- Тату, мамо, всім дякую.

Садако обвела поглядом усіх, хто був у палаті, і заплющила очі. Тихенько, нібито вона заснула.

О 9 годині 57 хвилин Садако не стало. На вікнах палати колихалися журавлики.

Батько і мати тихенько плакали, як і кожен, хто був на той момент біля Садако.

Після смерті дівчинки з комітету знову запитали дозволу на розтин тіла для досліджень. Цього разу батьки дали згоду, подумавши, що це може допомогти таким хворим, як і Садако, але я ніяк не міг погодитися з тим, що тіло моєї молодшої сестри піддадуть скальпелю.

Результати розтину ми отримали в той же день. Хвороба пустила метастази по всьому тілу. Виник рак щитовидної залози.

Наступного дня в буддійському храмі ми провели церемонію поховання.

Через три роки після смерті Садако їй встановили пам'ятник у Парку миру. Вже у післявоєнний час зруйноване вибухом місто поступово відбудовувалося. Чорний дощ більше не йшов. Не було видно бомбардувальників у чистому небі. Тільки лагідне сонячне проміння зігрівало своїми променями нашу землю. І хоча війна закінчилася, місто поступово відбудовувалося, повернути Садако ніхто вже не міг.

<<Епілог>>

Після смерті Садако минуло півсторіччя.

Я тоді навчався у середній школі і не міг опанувати свої почуття. Але зараз я добре розумію, скільком речам я навчився за час, проведений з нею.

12-річна сестра дуже любила свою родину, а ми дуже любили її. Батьки дуже співчували хворій Садако, а вона співчувала батькам, які жили у скрутні. Садако навчила нас співпереживати.

Садако жодного разу за час перебування у лікарні не сказала, що їй боляче, жодного разу не благала про допомогу, жодного разу не висловила ненависть до країни, яка скинула атомну бомбу. Завдяки Садако я зрозумів, що потрібно навчитися пробачати і жити, не згадуючи назву країни - винуватиці нещастя. Після закінчення війни минуло 70 років. Ми маємо пам'ятати помилки минулого і навчитися жити без ненависті.

Найголовніше у житті - навчитися співчувати один одному, не лишатися осторонь чужого горя, це те, що об'єднує серця усіх людей. Саме ці настанови Садако залишила нам разом із журавликами.

Автор: Сасакі Масахіро

Народився в 1941 році у місті Хіросіма. Рідний брат Сасакі Садако. 6-ого серпня 1945 року, разом із мамою, Садако та бабусею, постраждав від атомного бомбардування. На даний момент президент благодійної організації НПО «Спадщина Садако», основою своєї діяльності вважає підтримку миру у світі. З цією метою він дарує журавликів - «символ миру», які колись складала Садако, а також організовує лекції, під час яких він намагається донести важливість «співчуття» до навколишнього світу.

Проект "Мир на крилах"

Організатори проекту "Мир на крилах"

- * Наталія Гудзій, <http://www.office-zirka.com/> < Office Zirka >
- * Сасакі Юджі, <http://www.sadako-jp.com/> < Sadako Legacy >

Якщо Ви хочете долучитися до нашого проекту або дізнатися подробиці, звертайтеся до Українсько-Японського Центру НТУУ «КПІ».

- * <http://www.uaajc.kpi.ua/>
- uaajc@kpi.ua
- +38(044)406-81-66

Проект реалізується за підтримки:

- *Посольства Японії в Україні
- *Посольства України в Японії
- *Українсько-Японського центру НТУУ "КПІ"
- *Національного музею "Чорнобиль"
- *Громадської організація Інвалідів-чорнобильців "Земляки" та інших

Січень, 2016 року